

*Kooskõlastatud Tartu põhikooli 28.08.2024 õppenõukogu poolt.
Kooskõlastatud Koduõppe osakonna 26.08.2024 õppenõukogu poolt.
Kooskõlastatud Tartu Luterliku Peetri Kooli nõukogu 28.08.2024 koosoleku poolt.
Kinnitatud MTÜ Tartu Luterlik Peetri Kooli 29.08.2024 üldkoosoleku poolt.*

Tartu Luterliku Peetri Kooli õppekava üldosa

2024

Sisukord

1. Üldsätted	4
2. Kooli eripära ja väärtused	4
2.1. Tartu Luterliku Peetri Kooli visioon ja missioon	5
2.2. Tartu Luterliku Peetri Kooli eripära	5
3. Õppe- ja kasvatusesmärgid ning põhimõtted.....	7
3.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid.....	7
3.2. Üldpädevused.....	9
3.3. Õppimise käsitlus	10
3.4. Õppe- ja kasvatuspõhimõtted.....	11
4. Õppekeskkond ja selle mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	12
4.1. Õppekeskkond.....	12
4.2. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused.....	13
5. Õppekorraldus	13
5.1. Õppe- ja kasvatustöö üldkorraldus.....	13
5.2. Valikainete ja võõrkeelte valik	15
5.3. Tunnijaotusplaan	16
5.4. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine.....	20
5.5. Liikluskasvatus.....	22
5.6. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana	24
5.7. Distantõpe.....	24
6. Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord.....	25
6.1. Loovtöö temaatika.....	25
6.2. Loovtöö juhendamine, vormistamine ja hindamine	25
7. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus.....	25
7.1. Hindamise eesmärk	25
7.2. Hindamisest teavitamine	26
7.3. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus.....	26
7.4. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise korraldus	29
7.5. Kokkuvõtavad hinded ja järgmisse klassi üleviimine.....	29
7.6. Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamine	30
7.7. Hinde (hinnangu) vaidlustamine	30
7.8. Põhikooli lõpetamine	31
8. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	31
8.1. Lapsevanemate kaasamine ja teavitamine.....	32
8.2. Õpilaste nõustamine, tunnustamine ja positiivse käitumise toetamine	33
8.3. Kooli tugistruktuur	33
9. Haridusliku erivajadusega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord	34
10. Karjäärinõustamise koordineerimine	36

11. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	37
12. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	37

1. Üldsätted

Tartu Luterliku Peetri Kooli (TLPK) õppekava on kooli **õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument**, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks. Õppekava koostamisel on lähtunud, pidades silmas kehtivaid seadusi, koolikogukonna huve ning TLPK ressursse, põhikooli riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast. Õppekava koosneb **üldosast ja lisadest**, milleks on:

Lisa nr 1 “Ainevaldkond keel ja kirjandus“

Lisa nr 2 „Ainevaldkond kehaline kasvatus”

Lisa nr 3 “Ainevaldkond kunstained”

Lisa nr 4 “Ainevaldkond loodusained”

Lisa nr 5 „Ainevaldkond matemaatika”

Lisa nr 6 “Ainevaldkond sotsiaalained”

Lisa nr 7 “Ainevaldkond tehnoloogia”

Lisa nr 8 “Ainevaldkond võõrkeeled”

Lisa nr 9 “Inimeseõpetuse ainekava”

Lisa nr 10 “TLPK enesemääratluspädevus”

Lisa nr 11 “TLPK ettevõtlikkuspädevus”

Lisa nr 12 “TLPK kultuuri ja väärtuspädevus”

Lisa nr 13 “TLPK matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus”

Lisa nr 14 “TLPK sotsiaalne- ja kodanikupädevus”

Lisa nr 15 “TLPK suhtluspädevus”

Lisa nr 16 „TLPK õpipädevus“

Lisa nr 17 “Õpioskused I kooliaste”

Lisa nr 18 „Õpioskused II kooliaste“

Lisa nr 19 „Õpioskused III kooliaste“

Lisa nr 20 „Loovtööde läbiviimise- ja vormistamise juhend“

Õppekava koostamise ning täiendamise ja parandamise demokraatliku korralduse eest vastutab TLPK direktor.

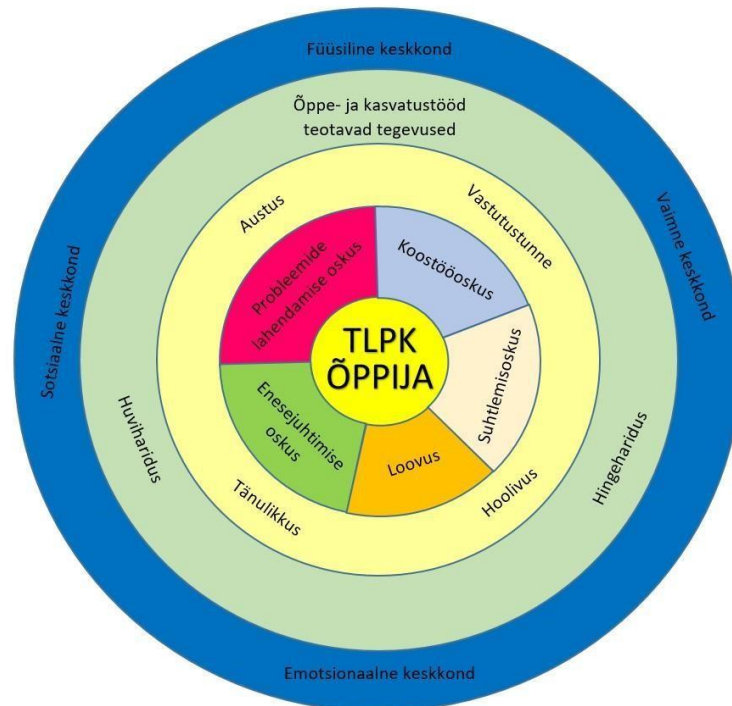
2. Kooli eripära ja väärtused

2.1. Tartu Luterliku Peetri Kooli visioon ja missioon

Visioon

Tartu Luterlik Peetri Kool on kogukondlik, kristlikul hingeharidusel ja rahvuskultuuril põhinev haridusasutus, kus õppekasvatustöö arendab hoolivaid ja koostööd oskavaid inimesi.

Väärtustame õppimist ja õppijat, toetame koolipere kestva arengut, kus igaüks leiab oma (haridus) tee.

Missioon

Loome keskkonna ja teeme ühiselt koostööd selle nimel, et iga laps areneb isiksuseks, kes hoolib iseendast, teistest inimestest ja ümbritsevast keskkonnast, julgeb suhelda ja vastutada, on loov probleemide lahendaja ja tegeleb eakohase enesejuhtimisega.

Meil on keskkond, kus iga inimene tunneb, et ta on väärtustatud ja Jumala poolt tingimusteta armastatud.

Tutvustame ja kogeme kristlikku kultuuri ja hingeharidust, luterlikku traditsiooni, Eesti kultuuripärandit ning ajaloolise Peetri kooli ajalugu.

2.2. Tartu Luterliku Peetri Kooli eripära

2.2.1. Kristlik väärtuskasvatus

Me anname kristliku hingeharidust, mis toetab iga õppija kujunemist hoolivaks, austavaks, tänulikuks ja vastutustundlikuks inimeseks. Hingeharidus on kõik see, mis lisandub koolis teadmistele, see on tegelemine õpilase hoiakute ja väärtustega, vastamine tema küsimustele, mis puudutavad inimeseks olemist ning tegutsemist siin Jumala loodud maailmas.

2.2.2. TLPK põhiväärtused

Austus - austades Jumalat austame iseennast, oma ligimest ja kogu loodut.

Hoolivus - suhtume ligimesse ja kogu loodusse hoolivalt: südamesoojuse, tähelepanelikkuse ja aktiivsusega.

Tänulikkus - hoiame tänuliku meelt kõigi oma elusündmuste, inimeste ja igapäevatoimingute suhtes.

Vastutustunne - vastutame iga oma sõna, mõtte ja teo eest; julgeme tunnistada oma eksimust ja võtame seda õppimisvõimalusena.

2.2.3. Eesti kultuuri väärtustamine

TLPK jaoks on oluline Eesti rahvuskultuuri, ajaloo, keele ja omariikluse hoidmine ning väärtustamine. Seda põhimõtet arvestatakse kõigi kooli ürituste ja sündmuste korraldamisel ning õppekasvatustöö läbiviimisel. Vääriliselt tähistatakse riiklike tähtpäevi ja teisi Eesti ajaloo seotud tähtpäevi.

TLPK väärtustab **Johannes Käisi** käsitust haridusest ning rakendab üldõpetusliku õppeviisi põhimõtteid.

2.2.4. Tervise edendamine

Lähtuvalt terviklikust inimkäsitlusest, väärtustame kooli iga õpilase ja töötaja vaimset, hingelist ning füüsilist tervist. Suurt rõhku paneme vaimse ja hingelise tasakaalu ning heaolu tagamisele. Toitlustamisel lähtume tervislikkusest, mahe ja eestimaisest toorainest. Liikumistegevused ja õues viibimine on planeeritud igasse koolipäeva.

2.2.5. Lähtumine Hea kooli mudelist

Hea kooli mudel on välja töötatud Tartu Ülikooli eetikakeskuses ja selle eesmärgiks on kirjeldada hea kooli kui terviku erinevaid tahke, mis kõik aitavad kaasa parema, õnnelikuma, turvalisema jne kooli ülesehitamisele.

Hea kooli aspektid on jaotatud nelja arendus- ja sisehindamisvaldkonda: õppe- ja kasvatustöö, keskkond, juhtimine ning koostöö ja head suhted.

2.2.6. Riskikäitumise ennetamine

Algklassides on kasutusel „**Kiusamisest vabaks**“ programmi metoodika, mis põhineb kiusamise ennetamisel ning nelja väärtuse: sallivuse, austuse, hoolivuse ja julguse juurutamisel. Laps õpib läbi sotsiaalsete käitumismudelite positiivset käitumist, mis ennetab kiusamist ning loob head suhted klassis ja koolis.

Lisaks kasutame lastevastase vägivalda ennetamise **CAP-programmi** (CAP – *Child Assault Prevention*) põhimõtteid ning viime regulaarselt ja ka vajaduspõhiselt läbi CAP õpikodasid.

Rahvusvahelise CAP programmi motoks on „Igal lapsel on õigus olla kaitstud, tugev ja vaba“. CAP programmi peaesmärk on õpetada lapsi ennetama ohtlikke olukordi ja käituma ohvriks langemata. Läbi rollimängude ja arutelude õpib laps, kuidas ta ise suudaks ennast kaitsta nii kooli-, tänava kui ka koduvägivalla eest ja millised on abi saamise võimalused tema lähikonnas.

2.2.7. Koolivorm

TLPK õpilased kannavad koolipäeva kestel ja kooliga seotud üritustel koolivormi. Koolivormi kandmine on sündinud **koolikogukonna ühise kokkuleppena ja tähistab ühtekuuluvust**. Koolivormi kantakse korrektselt ja puhtalt, kooli vapiembleem alati nähtaval. Kooliga seotud pidulikel üritustel kantakse koolivormi pidulikul moel.

2.2.8. Sümboolika

TLPK-l on **vapp ja lipp**, mis lähtuvad EELK Tartu Peetri koguduse sümboolikast kui eeskujust.

Vapi heraldiline kirjeldus: punasel kilbil kuldse, hõbedaste kaantega avatud raamatu kohal kuldne ladina rist. Saateks kummalgi pool hõbedane võti. Vapikujundid sümboliseerivad Pühakirjal rajanevat usku ning viitavad koguduse nimipühakule apostel Peetrusele. Vapivärvidest punane väljendab Jumalikku armastust ja ohverdust; kuldne sümboliseerib taevalikku tõde ja igavest elu. Hõbedane on tarkuse, vaimsuse, puhtuse ja ustavuse tähis. Vapivärvid viitavad ka Tartule.

Lipu heraldiline kirjeldus: Sinisel lipukangal on mustaga ääristatud valge rist. Risti peal on vapi lipuvariant: punasel ruudukujulisel väljal kuldkollase, valgete kaantega avatud raamatu kohal kuldkollane ladina rist. Saateks kummalgi pool valge võti.

2.2.9. Koduõpe

Pakume võimalust vanema taotlusel rakendatavaks koduõppeks. Usume, et õppida saab igal pool igal ajal ning usaldame vanemaid andma endast parima, et luua lapsele sobiv õppekeskkond. Osakonna peredel on võimalik kasutada juhendatud koduõpet ning regulaarset nõustamist.

3. Õppe- ja kasvatuseesmärgid ning põhimõtted

3.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

TLPK õppe-ja kasvatuseesmärk on õpetada ja kasvatada õpilasi lähtuvalt kooli missioonist, visioonist ja põhikooli õppekavast ning arendada õpilaste üld-, valdkonna- ning ainealaseid pädevusi.

3.1.2. I kooliaste

Esimeses kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhieesmärk õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks

õppetöoks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisse;
- õpiharjumuste ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö-oskuste ning valikute tegemise oskuse arendamisele;
- eneseväljendusoskuse ja -julguse kujundamisele;
- põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- õpiraskuste ja andekuste äratundmisele ning vajalike tugiteenuste pakkumisele; - kodu ja kooli omavahelisele harmoonilisele koostööle.

3.1.3. II kooliaste

Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatus põhieesmärgiks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu.

Teises kooliastmes keskendutakse:

- õpioskuste arendamisele ja õpistrateegiate tundma õppimisele;
- õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- huvitegevuse võimaluste pakkumisele;
- õpilaste erivõimete ja -huvide äratundmisele ning arendamisele;
- õpilastele vajalike tugiteenuste pakkumisele;
- lapse enesetajumisele ning suhestumisele loodu ja Loojaga.

Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

3.1.4. III kooliaste

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatus põhieesmärk aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele;
- kognitiivsete võimete arendamisele;

- õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrolli ja mõõdukuse arendamisele;
- pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- õpilaste erivõimete ja -huvide arendamisele;
- õpilastele vajalike tugiteenuste pakkumisele;
- õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

3.2. Üldpädevused

Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised kodanikuks kasvamisel. Need kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses.

Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad igapäevaselt omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme; mõista ennast osana loodust ning suhestuda loodu ja Loojaga.

Õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid

keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboliteid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust.

Digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

3.3. Õppimise käsitlus

Õppekava käsitleb õppimist **väljundipõhiselt**. Väljundipõhise õppe korral lähtutakse õpitulemustest ehk õpiväljunditest. Kõrgeim õpiväljund on omandatud üldpädevused, mis on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused.

Vastavalt õppimise väljundipõhisele käsitusele mõistetakse õppimist **terviklikult**, nii inimese teadmisi, oskusi kui ka väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning käitumist hõlmavana.

Kuna õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga, on õpilase arengut soosiva õpikeskkonna kujundamine väga oluline.

Õppimine on pingutust nõudev ja aeglane protsess, mistõttu ei saa õppimisel rõhk olla kiirusel ega võistluslikkusel. Eristada tuleb õppimist ja sooritust. Et õppimine saaks toimuda, peab õpilane olema õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes saab aru, miks, mida ja kuidas ta peab õppima. Õppimisprotsessis tuleb õpilasi julgustada: võtma raskemaid ülesandeid, loovalt ja uuenduslikult lähenema, riskima ka vigade tegemisega. Sellest lähtuvalt on õpilastel võimalik rohkem pingutada (pusida) ja mõelda sügavamalt järele.

3.4. Õppe- ja kasvatuspõhimõtted

TLPK loob soodsa vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna iga õpilase arengu toetamiseks ning kaasab õpilast ja lapsevanemat (või eestkostjat, hooldajat) õpilase õpiteed puudutavate küsimuste arutamisse ja selle üle otsustamisse.

Õpet kavandades ja ellu viies:

- arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;
- arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras;
- tehakse uurimistöid ning seostatakse erinevates valdkondades õpitut praktiliselt;
- luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes;
- luuakse võimalus koostöiseks õpetamiseks ja õppimiseks läbi üldõpetusliku õppekorralduse algklassides ning koostöötunni vanemates klassides;
- kasutatakse nüüdisaegseid ja mitmekesiseid õppemetoodikaid, -viise ja -vahendeid;
- kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid, mis toetavad õppija õppimist;
- kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igapäevast individuaalsust.

Õpetamise põhimõtted, mis kujundavad iseseisva õppimise oskust:

- head suhted kõigi õpilastega;
- selged kokkulepped ja töökorraldus, turvaline õpikeskkond;
- iseseisva õppimise oskuse kujundamine ehk õppima õpetamine;
- õppeprotsessi läbipaistvus ja arusaadavus;
- keskendumine õppimise eesmärkidele ja õppimise protsessile – st mida hakkame õppima ja kuidas edu/õpitulemused saavutada;
- õppimise tähenduslikkus;
- õppimise eest vastutuse võtmine;
- õppimist toetav (kujundav) tagasiside õppeprotsessis;
- õppimise reflekteerimine (enesehindamine, vastastikhindamine), lähtuvalt kokkulepitud kriteeriumitest;
- õpetaja eeskujul õppimist toetavate väärtuste kujundamisel; - koostöine õppimine ja õpetamine; - motiveeriva õpikeskkonna kujundamine.

4. Õppekeskkond ja selle mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

4.1. Õppekeskkond

Õppekeskkonnana mõistetakse **vaimse, sotsiaalse ja füüsilise** keskkonna kooslust, milles õpilased õpivad ja õpetajad töötavad. Õppekeskkond on õppima motiveeriv, toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli väärtusi ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolikogukonna traditsioone.

Õppetöö on korraldatud õpilaste vaimset ja füüsilist tervist hoidvalt. Õpekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

4.1.1. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel

- lähtutakse kooli visioonist ja missioonist;
- väärtustatakse ja toetatakse kristlikku maailmavaadet;
- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste koolikogukonna liikmete vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu;
- tagasiside andmisel ja ülesannete jagamisel arvestatakse õpilaste tugevusi ja isiksuseomadusi, millele rajatakse tema positiivne mina-pilt ja heaolu;
- ennetatakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist, toimunud intsidentidele reageeritakse viivitamatult ja adekvaatselt;
- ollakse avatud vabale aramusvahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi ja osaleda otsustamises;
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austades;
- korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

4.1.2. Füüsilist keskkonda kujundades jälgib TLPK, et:

- koolimaja on sisustatud funktsionaalselt, kestlikult ja esteetiliselt;
- oleks võimalusi olla omaette;
- kristlik sümbolika on olulisel kohal ja väärikalt esitletud;
- õpe võimaldab omandada praktilisi kogemusi ja kasutada erinevaid meeli;
- töötajatele on tagatud kaasaegsed ning otstarbekad töövahendid, seejuures nende soove ja ettepanekuid arvestades;

- koolimaja sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja vahendeid;
- on olemas nii käelise, kunstilise kui kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt;
- õpilased osalevad koolikeskkonna kujundamises ja korrashoius.

4.2. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

Õppetöö korraldamisel kasutatakse kooli **vahetu keskkonna** (naabruskonna) poolt pakutavaid võimalusi. Õppetegevuse juurde kuulub **õues- ja avastusõpe**.

Õpilaste individuaalset arengut ja õppekava täitmist toetavad ka TLPK juures tegutseva Tartu Peetri huvikooli **huviringid**.

Tagamaks vähemalt kahe **võõrkeele** oskus põhikooli lõpuks, alustatakse varase saksa keele õppega 1. klassis (ringitunnina). Saksa keelt õpetatakse ka TLPK lasteaias. Kooli **valikainete** õpetamine toetab õpilastes eelkõige digipädevuse, suhtluspädevuse, ettevõtlikkuse ning kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamist.

TLPK pakub võimalust vanema soovil **koduõppeks**, mis on korraldatud pere ja kooli koostöös lapse arengu toetamiseks.

Tegevused koolis lähtuvad **terviseedenduse põhimõtetest ja praktiliste oskuste arendamisest**, mille rakendamisel kasutatakse mh õuesõpet, töökasvatust ja kodundust.

Õppekava täitmist toetab **koostöö TLPK arengukava seisukohalt oluliste partneritega. Lapsevanemad** on kaasatud kooli õppetegevusse, nende osalust väärtustatakse õppekasvatustööga seotud tegevuste toetamisel ja kooli ürituste korraldamisel.

5. Õppekorraldus

5.1. Õppe- ja kasvatustöö üldkorraldus

Õppeaastas on 35 õppenädalat, kokku 175 koolipäeva. Õppeaasta jaguneb trimestriteks, koduõppes poolaastateks. Õppeaasta korraldus kehtestatakse iga-aastaselt dokumendis „Tartu Luterlik Peetri Kool, vaheajad, trimestrid ja poolaastad”.

Õppeprotsess on jaotatud kontakt- ja individuaalõppeks: koolitunnist ühe osa on õpilane vahetus kontaktis õpetajaga ning teise osa ajast õpib iseseisvalt/koostöiselt (sh kodutööd). Õppekorralduslikult on kasutusel erineva pikkusega tunnid: pikad tunnid ehk paaristunnid (90 minutit) ja lühikesed tunnid (45 minutit). Pika tunni jooksul on 80 minutit kontaktõpet ja 10 minutit iseseisvatõpet; lühikeses tunnis on 40 minutit kontaktõpet ja 5 minutit iseseisvat tööd.

Õppetöö toimub koolimajas ja väljaspool seda (s.h virtuaalses õppekeskkonnas). Õpetaja planeerib projekt-, teema-, õues- ja muuseumiõppe ning ekskursioonid ja õppekäigud

võimalusel õppeaasta alguses arvestusega, et need koos tavaõppega ei ületaks lubatud nädalakoormust ja toimuksid õppeaasta sees. Õpetajal tuleb õppe- ja kasvatustöö planeerida ning korraldada põhimõttel, et õpilased sisuliselt (läbi kogemuste, erinevate meelte) õpitulemused omandaksid ja seoseid loovaksid.

Koolipäev algab kuni 15-minutilise **hommikuringiga**, mille eesmärgiks on päeva sissejuhatamine, kristlik hingeharidus, koolikeskkonnale ja päeva teemadele häälestumine, väärtuste ja üldpädevuste käsitlemine.

5.1.1. Õppemeetodid

Õppetöös on rõhuasetus lapse algatusel, isetegemisel ja kogemuse läbi õppimisel, õpetus peab arendama lapses tahet, iseloomu ja ettevõtlikkust, selleks tuleb jätta lapsele vabadus õppimises ning võimaldada uurimuslikku tegevust.

I kooliastmes on õppe- ja kasvatustegevus peamiselt korraldatud üldõpetusliku tööviisi põhimõtteid järgides, v.a saksa keel, meedia- ja liikumisõpetus, kus kasutatakse ainevaldkondade lõimimist.

Üldõpetusliku tööviisi eesmärgiks on õpetada:

- lapsi seostama erinevaid teadmisi, oskusi ja väärtusi, et need üksteist vastastikku toetaksid;
- õpilast mõistma ja suhestama juba õpitut või õpitavat nii, et erinevate õppeainete vahel tekiksid seosed ja õpilane oskaks tundides saadud teadmisi ja oskusi koos rakendada.

Õpetamisel kasutatakse võimalikult palju erinevaid **aktiivõppe meetodeid** (suunatud uurimuslik õpe ehk avastusõpe, probleemõpe, õuesõpe, rühmatöö jt).

II ja III kooliastmes lähtub õppetegevus **koostöisest õppimisest ja õpetamisest**, mida rakendatakse **jagatud tunnikoormust** kasutades, mille kohaselt **õpetatakse valitud aineid (nt sotsiaalained, loodusained) osaliselt koos. Õppemahtudes ja aine sisus seejuures erisusi tehtud pole:**

- õpetajad jagavad koostöös kolleegiga sama ainetunni (nn koostöötunnid) mahtu;
- koostöötunni kavandamisel ja läbiviimisel lähtutakse mõlema aine õppesisu eesmärkide saavutamisele;
- õpitulemuste saavutamist, ainekavas kirjeldatud teadmiste ja oskuste omandamist, hinnatakse e-päevikus Stuudium ainepõhiselt ning arvestades õppekavas määratud ainemahtu;
- koostöötund vastab seega kahe nädalatunni mahule, optimeerides nii õpilaste kui õpetajate töökoormust ning muutes ajakasutuse efektiivsemaks ja õppetöö planeerimise koostöiselt läbimõeldumaks.

5.1.2. Õppe toetamine

TLPK lähtub **kaasava hariduse põhimõttest**, mille kohaselt kaasatakse tavaklassi õpilasi, kes tulenevalt ajutistest või spetsiifilisest õpiraskusest vajavad täiendavaid tugimeetmeid ja tugispetsialistide teenuseid. Põhikoolis töötavad psühholoog-õpilasnõustaja, sotsiaalpedagoog-õpilasnõustaja, eripedagoog ja HEV-koordinaator.

Vastavalt vajadusele loob TLPK järgmisi võimalusi õpilaste õppe ja arengu toetamiseks: lisajuhendamine õpetaja konsultatsioonitundides; õpiabi individuaalselt või rühmas; logopeediline, eripedagoogiline, psühholoogiline, sotsiaalpedagoogiline, hingehoidlik abi; individuaalse õppekava või käitumise tugikava rakendamine; koduõpe; pikapäevarühm.

5.1.3. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

Projektõpe on õppemeetod, kus õppetöö pole piiritletud ühe kindla klassikomplekti, õppeaine ega ka lühikese õppetunniga. Projektõpe tähendab pikemaajalist ja laiemat töötamist teemal, mis puudutab mitut erinevat ainet, selle käigus saadakse uusi teadmisi ning kogemusi. Projektõppe kavandamisel lähtutakse kooli missioonist, visioonist, õppesuundadest ning õppekavast. Ülekoolilised projektid kavandatakse enne õppeaasta algust ja kinnitatakse TLPK üldtööplaanis augustikuu õppenõukogus. Ülekoolilised projektid rakenduvad kogu kooliaasta vältel (ainenädalad, teemapäevad, õppekäigud, õpilasüritused, koolikogukonna üritused jms). Koolidevahelised ja rahvusvahelised projektid kavandatakse lähtuvalt võimalustest ja arengukavas seatud eesmärkidest.

5.2. Valikainete ja võõrkeelte valik

TLPK kooli valikainete õpetamine toetab õpilastes eelkõige **digipädevuse, suhtluspädevuse, ettevõtlikkuse ning kultuuri- ja väärtuspädevuse** arendamist. Koduõppes võib õppida ka kooli õppekavas nimetatava valikaineid, sh kolmandat võõrkeelt. Sellisel juhul märgitakse koduõppel oleva õpilase individuaalses õppekavas ära ainete õppekorraldus, taotletavad õpiväljundid ja hindamise korraldus.

Põhikoolis õpetatakse **A-võõrkeelena saksa keelt** alates 2. klassist. 1. klassis toimub saksa keele õpe ringitunnina (varajane keeleõpe). **B-võõrkeelena õpetatakse inglise keelt**. Koduõppes võib õppida ka kooli õppekava **käesolevas peatükis nimetatava võõrkeeli**. Sellisel juhul märgitakse koduõppija individuaalses õppekavas ära võõrkeele õppekorraldus, taotletavad õpiväljundid ja hindamise korraldus.

I kooliastmes kasutatakse valikainete tunniressurssi (8 tundi) järgmiselt:

3 tundi usuõpetusele

3 tundi meedia- ja suhtlusõpetusele

2 tundi saksa keelele

II kooliastmes kasutatakse valikainete tunniressurssi (10 tundi) järgmiselt:

3 tundi usuõpetusele

3 tundi meedia- ja suhtlusõpetusele

3 tundi inglise keelele

1 tund matemaatikale

III kooliastmes kasutatakse valikainete tunniressurssi (4 tundi) järgmiselt:

3 tundi usuõpetusele

0,5 tundi matemaatikale

0,5 tundi eesti keelele

5.2.1. Konfessionaalne usuõpetus

Usuõpetuse läbiv õpetamine TLPK-s **lähtub kristlusest ja luterlikust usutunnistusest**. Selle eesmärk on anda õpilastele baasteadmised Pühakirjast, ristiusust ja luterliku kiriku traditsioonist, et seejärel liikuda võrdlevate teiste usutunnistuste ja usundite tutvustamise juurde.

Religioonialane haritus on usuvabaduse tagamise eeltingimus. Usuõpetus valmistab õpilasi ette eluks mitmekesisel ühiskonnas ning maailmas, kus tuleb kokku puutuda ka teiste religioonide ja maailmavaadete esindajatega. Seetõttu pannakse usuõpetuses rõhku selliste oskuste ja hoiakute kujundamisele, millele põhineb üksteisemõistmine, austus, avatus ning valmisolek dialoogiks ja koostööks. Usuõpetus on tihedalt lõimitud teiste õppeainetega.

Koduõppes on usuõpetuse ainekava läbimine vabatahtlik.

5.2.2. Meedia- ja suhtlusõpetuse eesmärgiks on kujundada I ja II kooliastme õpilastes meediapädevust: oskus vajalikku infot leida ja teadlikult valida, meediasõnumeid mõista ja analüüsida, arendada kriitilist mõtlemist, arendada arutlusoskust ning esmaseid IKT-vahendite kasutusoskusi. Samuti käsitletakse aines inimese enesekuvandit erinevates meediakanalites sh sotsiaalmeedia; arutletakse privaatsusküsimuste üle. Olulisel kohal on esinemis- ja suhtlemisoskuste arendamine ning eetilise suhtlemiskultuuri tundmaõppimine. Meedia- ja suhtlusõpetus on tihedalt lõimitud teiste õppeainetega ja Tartu Peetri huvikooli tegevusega.

5.3. Tunnijaotusplaan

Lähtuvalt üldõpetuslikust tööviisist ja koostöisest õpetamisest (jagatud tunnikoormusest) on tunnijaotusplaan ainemahtude orientiiriks.

I kooliaste

	1. klass	2. klass	3. klass	kokku	PRÕK
Eesti keel	7	6	6	19	19
A-võõrkeel (saksa k)		2	3	5 (3+2)	3

Matemaatika	3	3	4	10	10
Loodusõpetus	1	1	1	3	3
Inimeseõpetus		1	1	2	2
Muusikaõpetus	2	2	2	6	6
Kunstiõpetus	2	1	1,5	4,5	4,5
Tööõpetus	1	2	1,5	4,5	4,5
Liikumisõpetus	2	3	3	8	8
Usuõpetus	1	1	1	3 (+3)	
Meedia- ja suhtlusõpetus	1	1	1	3 (+3)	
Kokku	20	23	25		
Lubatud koormus	20	23	25		

II kooliaste

	4. klass	5. klass	6. klass	kokku	PRÕK
Eesti keel	5	3	3	11	11
Kirjandus		2	2	4	4
A-võõrkeel (saksa k)	3	3	3	9	9
B-võõrkeel (inglise k)	2	2	2	6 (3+3)	3

Matemaatika	4	5	5	14	14
Loodusõpetus	2	2	3	7	7
Ajalugu		1	2	3	3
Inimeseõpetus		1	1	2	2
Ühiskonnaõpetus			1	1	1
Muusikaõpetus	2	1	1	4	4
Kunstiõpetus	1	1	1	3	3
Käsitöö ja kodundus, tehn. õp	2	2	1	5	5
Liikumisõpetus	2	3	3	8	8
Usuõpetus	1	1	1	3 (+3)	
Meedia- ja suhtlusõpetus	1	1	1	3 (+3)	
Kokku	25	28	30		
Lubatud koormus	25	28	30		

III kooliaste

	7. klass	8. klass	9. klass	kokku	PRÕK
Eesti keel	2	2	2,5	6,5 (+0,5)	6
Kirjandus	2	2	2	6	6

A-võõrkeel (saksa k)	3	3	3	9	9
B-võõrkeel (inglise k)	3	3	3	9	9
Matemaatika	5	4	4,5	13,5 (+0,5)	13
Loodusõpetus	2			2	2
Geograafia	1	2	2	5	5
Bioloogia	1	2	2	5	5
Keemia		2	2	4	4
Füüsika		2	2	4	4
Ajalugu	2	2	2	6	6
Inimeseõpetus	2			2	2
Ühiskonnaõpetus		1	1	2	2
Muusikaõpetus	1	1	1	3	3
Kunstiõpetus	1	1	1	3	3
Käsitöö ja kodundus, tehn.õp	2	2	1	5	5
Liikumisõpetus	2	2	2	6	6
Usuõpetus	1	1	1	3 (+3)	
Kokku	30	32	32		

Lubatud koormus	30	32	32		
-----------------	----	----	----	--	--

5.4. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat **läbivad teemad** on:

- **elukestev õpe ja karjääri kujundamine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;
- **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- **teabekeskond ja meediakasutus** – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab meediamailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas;
- **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

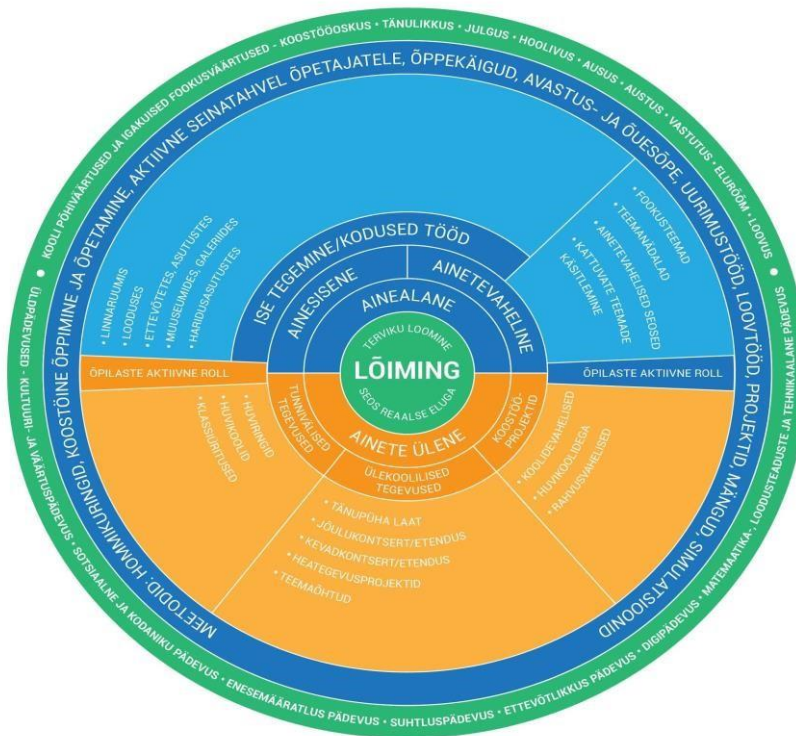
- **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Kooli visioon ja missioon toetavad kõiki õppekava läbivaid teemasid, eriti aga läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” eesmärke ning nende realiseerimist kooli tegevuses ja õppekavas. Läbivad teemad väljenduvad mitmekihiliselt isiksuse terviklikus arengus.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- õpikeskkonna korralduses – vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke;
- aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- korraldades koostöös koolikogukonnaga, paikkonna asutuste ja ettevõtete ning teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälisest õppetegevusest, huviringide tegevusest ja osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

5.4.1. Lõiming

TLPK lõimingumudel

Lõimitud aineõppe eesmärgiks on õppesisust õpilase jaoks terviku loomine ning õppimise seostamine praktilise elu ja tööga. Läbivaks lõimeks on üldpädevused, kooli põhiväärtused ja igakuised fookusväärtused. Lõimingu rakendamisel kasutatakse **koostöist õppimist ja õpetamist**: üldõpetust, jagatud tunnikoormust ja koostöötunde, uurimus- ja loovtöid.

Ainealaseid teadmisi ja oskusi praktiseeritakse koostöötundides, aineülelises tunnivälises ja ülekoollistes tegevustes ning koostööprojektides. Õppimise reaalse eluga seostamise toetamiseks toimub õppimine ka väljaspool kooliruumi, milleks kasutatakse kooli vahetu keskkonna poolt pakutavaid mitmekesiseid võimalusi. Lõiming ei ole omaette eesmärk vaid võimalus õppimist mõtestatavaks ja eesmärgipärasemaks muuta. Õpilane on kõikides tegevustes aktiivne osaleja.

5.5. Liikluskasvatus

Liikluskasvatuse käsitlemisega aidatakse lapsel kujundada suutlikkust väärtustada ohutut käitumist. Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on

- ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiuvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

Liikluskasvatuse teemade kaudu kujundatakse alljärgnevad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks kooliastmeti:

I kooliastmes – jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast. Kooliastme lõpuks õpilane:

- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnukikaitset, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluisukudega sõitmiseks ohutut kohta;
- oskab ohutult liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust; - oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

II kooliastmes – erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine. Kooliastme lõpuks õpilane:

- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijahi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitset;
- oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutuslaste teemakäsituste kohta;
- oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja teab, kuidas ohtu vältida.

III kooliastmes – ohuolukordade tekke põhjuste selgitamine, võimalikud lahendusvariandid ohuolukordades tegutsemiseks. Meetmed, mis aitaksid ennetada liiklustraumasid. Ohutust tagavate kaitsevahendite kasutamine. Kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;

- oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitset;
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- on teadlik ohutusala- ja kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusala- ja kampaaniat teiste riikidega.

5.6. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana

Õpilase vanema ja direktori või direktori volitatud isikuga kokkuleppel võib kool arvestada TLPK õppekava välist õppimist kooli õppekava osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekava määratud õpitulemusi.

TLPK õppekava väliste õpingute või tegevuste arvestamine põhikooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja annab andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada.

Kooli õppekava välise õppimise arvestamisel lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale.

Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks vaatab kooli juhtkond läbi direktorile laekunud avaldused ja teeb otsuse õpingute arvestamise kohta kooli õppekava osana. Vajadusel koostatakse individuaalne õppekava.

Kui kunsti- ja muusikaõpetuses või liikumisõpetuses osaleb õpilane regulaarselt huvikoolide (sh Tartu Peetri huvikooli) või spordiklubide tegevuses mahus, mis ületab õppekavas kehtestatud vastavate õppetundide mahtu, siis on direktoril õigus õpilane lapsevanema ja/või huvikooli või spordiklubi avalduse alusel vastavates õppeainetes õppetööst vabastada.

5.7 Distsantsõpe

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 24 lõike 5 kohaselt on distantsõpe kooli määratud viisil toimuv juhendatud e-õpe.

Distantõppe puhul tähendab juhendatud õpe seda, et õpilastele on antud selged õpijuhised, kust, mida ja kuidas õppida, milliseid õpistrateegiaid kasutada, kust leida lisamaterjale ja õppimiseks tuge. Samuti tuleb anda tagasisidet õppimise kohta.

Distantõppe rakendamisel on juhendatud õpe tagatud õppekavas ettenähtud mahus.

6. Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

6.1. Loovtöö temaatika

III kooliastmes (8. klassis) korraldab TLPK õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, mille läbiviimise ja juhendamise korra kinnitab kooli direktor. Loovtööks loetakse õpilaste poolt individuaalselt või kollektiivselt teostatud uurimust, ettekannet kogu kooliastmele, projekti, kunsti- või käsitööd, osalemist etlusprogrammis, ülekoolilises või rahvusvahelises projektis, ajalehe koostamist, ülekoolilise mälumängu läbiviimist või muud taolist tööd. Oluline on aktiivne osavõtt projekti ettevalmistamisest, läbiviimisest ja kokkuvõtete tegemisest.

Loovtöö temaatikas kajastuvad eri õppeainete raames õppekava läbivad teemad. Täpsema teema valivad õpilased koostöös juhendajaga.

6.2. Loovtöö juhendamine, vormistamine ja hindamine

III kooliastme õpilane valib sobiva juhendaja või juhendajad kooli õpetajate või kogukonna liikmete või oma eriala spetsialistide seast väljaspool kooli, kuid siis peab olema kaasjuhendaja koolist (va koduõppes). Loovtöö juhendaja(te)l on töö sooritamisel suunav ja nõuandev roll.

Loovtöö uurimuslik või teoreetiline osa esitatakse tähtaegselt ja juhendikohaselt vormistatuna hindamiskomisjonile. Loovtööd esitletakse komisjoni ees suuliselt, kasutades sobivate vahenditega näitlikustamist.

Loovtööd hindab direktori kinnitatud hindamiskomisjon, teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele.

Loovtöö juhendamise, vormistamise ja hindamise korra kinnitab direktor dokumendis „[TLPK loovtööde läbiviimise ja vormistamise juhend](#)”.

7. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

7.1 Hindamise eesmärk

Hindamise eesmärgid on:

- toetada õppija arengut;
- anda tagasisidet õppija õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õppijat sihikindlalt õppima;
- suunata enesehinnangu kujunemist; suunata ja toetada õppijat edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- toetada kujundava hindamise ja enesehindamise põhimõtteid kasutades üldpädevuste arengut.

7.2 Hindamisest teavitamine

Kooli õppekavas sätestatud õpilaste hindamise põhimõtted on kättesaadavad lapsevanemale, eestkostjale või hooldajale, õpilasele ja õpetajale ning on avalikustatud kooli kodulehel.

Õpetajad tutvustavad õpilastele iga trimestri alguses hindamise põhimõtteid ning teevad selle kohta vastava kande e-päevikusse.

Iga trimestri esimeses tunnis teavitab õpetaja õpilasi sellest, millised on eesoleva trimestri peamised õppeained, õpieesmärgid ja oodatavad õpiväljundid, lisades need e-päevikusse (õppeaine info → eesmärgid, õpiväljundid).

Õpilane ja vanem saavad tagasisidet õpilase arengu ja koolis toimetuleku kohta vestlustes klassijuhataja ja aineõpetajatega, toimuvate arenguvestluste ning e-päeviku vahendusel.

Õpilasele antakse kokkuvõtvat tagasisidet kolm korda aastas (trimestrid). Tunnistus on e-formaadis ja prinditakse välja 1 kord õppeperioodi lõpus.

Koduõppe suunal tutvustab hindamis põhimõtteid koordinaator ning need fikseeritakse koduõppija individuaalses õppekavas. Kokkuvõtvad hinded mõlema poolaasta lõpus ning aastahinded kantakse Stuudiumi päevikusse. Koduõppija ja vanem saavad tagasisidet vestlustes koordinaatoriga, poolaasta kokkuvõtvate hindamiste ja arenguvestluste käigus. Hinnetelehed ja klassitunnistus asub Stuudiumi keskkonnas.

7.3 Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtvate hinnete alus

Õppeprotsessis rakendatakse kujundava hindamise ja tagasisidestamise põhimõtteid. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat suulist või kirjalikku hindamist, mille käigus õpetaja analüüsib õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist. Üks kujundava hindamise liik – enesehindamine – toimub pidevalt läbi enese ja kaaslaste hindamise, et tõsta õpimotivatsiooni ning toetada õpilase enesehinnangu kujunemist. Läbi kujundava hindamise toetatakse õpilase individuaalset arengut, õppija julgust, iseseisvust ja loovust.

Õpetaja ülesanne on innustada ja suunata õpilast edasisel õppimisel ning kavandada koostöös õpilastega nii iga perioodi alguses kui ka perioodi kestel jooksvalt edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja

vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

1.-3. klassis kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid. Õpilased hindavad ennast, nii õppe vältel kui trimestri või teema lõppedes kokkulepitud hindamiskriteeriumite alusel.

4.-5. klassis kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel eristavat (omandatud, osaliselt omandatud, mitte veel omandatud) ning mitteeristavat hindamist (arvestatud/mittearvestatud), mille juures on sõnaline selgitus. Mitteeristavalt hinnatakse:

- 4. klassis muusikat, kunsti, käsitöö-kodundus-tehnoloogiaõpetust, liikumisõpetust, meedia- ja suhtlusõpetust ning usuõpetust;
- 5. klassis muusikat, kunsti, käsitöö-kodundus-tehnoloogiaõpetust, liikumisõpetust, meedia- ja suhtlusõpetust, usuõpetust ning inimeseõpetust;

Hindega „**omandatud**” (O) – hinnatakse vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele või ületab neid; õpitulemuste ületamisel või loova/originaalse/uuendusliku lähenemise puhul lisatakse juurde sõnaline selgitus, st õpetaja poolt tuuakse välja, mis osas on õpitulemused ületatud.

Hindega „**osaliselt omandatud**“ (OO) – hinnatakse vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad vaid osaliselt õppe alusteks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus; õpetaja poolt lisatakse sõnaline selgitus, st mis osas on õpitulemused omandatud.

Hindega „**mitte veel omandatud**“ (MVO) – hinnatakse vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpitulemused on saavutamata ja ei vasta õppe alusteks olevatele taotletavatele õpitulemustele ning saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub. Õpilase ja õpetaja koostöös koostatakse järele õppimise kava, vajadusel kaasatakse tugispetsialist(e).

6.-9. klassis kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel numbrilist ja mitteeristavat hindamist (arvestatud/mittearvestatud). Mitteeristavalt hinnatakse:

- 6. klassis muusikat, kunsti, käsitöö-kodundus-tehnoloogiaõpetust, liikumisõpetust, meedia- ja suhtlusõpetust, usuõpetust ning inimeseõpetust;
- 7. klassis muusikat, kunsti, käsitöö-kodundus-tehnoloogiaõpetust, liikumisõpetust, usuõpetust ning inimeseõpetust;
- 8. klassis hinnatakse mitteeristavalt muusikat, kunsti, käsitöö-kodundustehnoloogiaõpetust, liikumisõpetust, usuõpetust; - 9. klassis mitteeristavat hindamist ei kasutata.

Hindamisel mitteeristavalt:

- **hinde „arvestatud“ (AR)** saab õpilane, kelle suuline vastus, esitus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on kooli õppekavas märgitud piisavaks õpitulemuseks või ületab selle;
- **hinde „mitte veel arvestatud“ (MA)** saab õpilane, kelle suuline vastus, esitus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on kooli õppekavas märgitud piisavast õpitulemusest madalamal tasemel.

Hindamisel viiepallisüsteemis:

- **hindega „5”** ehk „**väga hästi omandatud**”/“**väga hea**” hinnatakse vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- **hindega „4”** ehk „**hästi omandatud**”/“**hea**” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- **hindega „3”** ehk „**osaliselt omandatud**”/“**rahuldav**” hinnatakse vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- **hindega „2”** ehk „**mitte veel omandatud**”/“**puudulik**” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- **hindega „1”** ehk „**mitte veel omandatud**”/“**nõrk**” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Õpetaja lisab e-päevikusse protsessihinde (hinnangu) juurde sõnalise selgituse. Kokkuvõtva hinde juurde (s.t tunnistusele) sõnalisi selgitusi ei lisata.

Koduõppe õppesuunal kasutatakse hindamist viiepallisüsteemis kõikides kooliastmetes.

Koduõppija ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas individuaalses õppekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele pere ja koordinaatori ühistöös püstitatud eesmärkidega. Kaks korda aastas fikseeritakse õpimapi põhjal õpilase õpitulemused kokkuvõtva poolaastahinnanguna ning aasta lõpus aastahinnanguna.

1.–9. klassi õpilase koolist lahkumisel teisendatakse õppeaasta kokkuvõtavad hinded ja hinnangud viiepallisüsteemi, kus

Eristav hindamine, tähis	Mitteeristav hindamine, tähis	Numbriline hindamine	Protsent
--------------------------	-------------------------------	----------------------	----------

„omandatud“ (O), vajadusel sõnaline selgitus	„arvestatud“ (AR), vajadusel sõnaline selgitus	5	90–100%
		4	75–89%
„osaliselt omandatud“ (OO), sõnaline selgitus	„arvestatud“ (AR), sõnaline selgitus	3	50–74%
„mitte veel omandatud“ (MVO), sõnaline selgitus, järgnevad tegevused	„mitte veel arvestatud“ (MA), sõnaline selgitus, järgnevad tegevused	2	0–49%
		1	

Hindamisperioodi õppetulemuste omandamist kontrollivate arvestuslike tööde aeg kavandatakse kooskõlastatult õpilaste ja teiste õppeainete õpetajatega ning märgitakse kontrolltööde tabelisse Stuudiumis vähemalt 5 õppepäeva enne kontrolltöö toimumist.

Kontrolltöid võib olla ühel päeval üks, jooksva hindamise vormis tehtavad tööd (tunnikontrollid, praktilised hindelised tööd, suuline vastamine vms) ei ole arvuliselt piiratud.

7.4 Järelevastamise ja järeltööde sooritamise korraldus

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata (tähistatakse elektroonilises infosüsteemis „T“/tegemata), antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks 10 õppepäeva.

Järelevastamise ja järeltöö hinne märgitakse e-päevikusse kaldkriipsu järele. Kokkuvõtva hinde panemisel arvestatakse järelevastamise või järeltöö käigus saadud hinnet.

Kui õpilane on trimestri vältel puudunud enam kui 50% ainetundidest, võib trimestri lõpus jätta vastavas aines hinde välja panemata (tähistatakse elektroonilises infosüsteemis „MH“).

Konsultatsioonid, järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub vastavalt õppeaasta alguses kokkulepitud konsultatsioonitundide graafikule või õpilase ja õpetaja vahelisele kokkuleppele. Lisavõimalusena saab hindelisi töid järele vastata kaks korda nädalas (neljapäeviti, reedeti) tervele koolile ühiselt määratud aegadel.

7.5 Kokkuvõtavad hinded ja järgmise klassi üleviimine

Kokkuvõttev hinne on õppeaine trimestri- ja aastahinne, 1.–3. klassis sõnaline hinnang. Poole nädalatunniga ainete puhul, kui tunnid toimuvad ära poolaasta jooksul, pannakse hinne poolaastaks (kui 1. poolaastal, märgitakse hinne II trimestri alla; kui 2. poolaastal, märgitakse hinne III trimestri alla), mis ühtlasi on aastahindeks. Koduõppesuunal hinnatakse õpilasi kokkuvõtlikult kaks korda aastas (poolaastad).

Trimestrihinne pannakse välja antud perioodil saadud hinnete alusel trimestri viimasel nädalal. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete alusel õppeperioodi viimasel nädalal. Stuudiumi arvestatud keskmine hinne ei otsusta õpilase kokkuvõtva hinde kujunemist, vaid on ülevaatlik prognoos.

Õpilane jäetakse **täiendavale õppetööle** õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „mitte veel omandatud“ (numbriliselt hinne „2“ või „1“), „mitte veel arvestatud“ või kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang.

Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused.

Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu, selleks avatakse e-päevikus eraldi päevik, kuhu õpetaja kannab õppetöö toimumise kuupäevad, tundide arvu, õppe sisu ja täiendava õppetöö hinde. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

7.6 Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamine

Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine.

Õpilase käitumist ja hoolsust kirjeldatakse kõigil kooliastmel.

Käitumise ja hoolsuse kirjeldamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis, suhtumine õppeülesannetes: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

Õpilase käitumise ja hoolsuse kirjeldamisel võetakse aluseks õpilase tegevus kogu koolipäeva jooksul kooli territooriumil. Õpetajad annavad õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Iga täiskasvanu koolis reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

Käitumise kirjalik tagasiside antakse õpilasele iga trimestri lõpus Stuudiumi kaudu elektrooniliselt, vanema soovi korral teeb kool iga trimestri lõpus kirjeldustest väljaprinti. Käitumiskirjeldusi annavad kõik klassi- ja aineõpetajad.

7.7 Hinde (hinnangu) vaidlustamine

Õpilasel ja lapsevanemal on õigus hindeid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde väljapanemist, esitades õpetajale suuliselt või kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.

Õpetaja selgitab hindamise põhimõtteid, korda ja kriteeriume ning põhjendab hinde õigsust. Vestluse juures viibib soovitavalt ka klassijuhataja. Vaidlustada on võimalik kirjaliku töö hinnet, hinnet saab muuta ainult hinde pannud õpetaja.

Läbirääkimiste mitterahuldava tulemuse korral on õigus vanemal peale vestlust kümne tööpäeva jooksul esitada kooli direktorile kirjalikult vastav taotlus koos põhjendustega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult kümne tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

Hinde vaidlustamisel tuleb läbida kõik eelpool nimetatud etapid.

7.8 Põhikooli lõpetamine

Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahe õppeaines „nõrk” või „puudulik” viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutamine.

Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded või milles tal ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses, käsitöös ja kodunduses ning tehnoloogiaõpetuses.

8. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

TLPK taotleb **õppe- ja kasvatustöös terviklikkust** läbi:

- koolikogukonna informeerituse ja koostöö;
- lapsevanemate kaasamise;
- õpilaste nõustamise, tunnustamise ja positiivse käitumise toetamise; - tuge vajavate õpilaste varajase märkamise ja toetamise; - tugiteenuste ja -spetsialistide töö.

8.1. Lapsevanemate kaasamine ja teavitamine

TLPK'1 on võimalik **õpetajate valikul ja õpilaste vastuvõtmisel eelistada kristlasi ja lähtuda seejuures nende sarnasest väärtusorientatsioonist.**

Koostöö kooli ja kodu vahel on lapse arengu seisukohast keskse tähtsusega. Koolikogukonna sisesed tihedad ja sõbralikud suhted võimaldavad jälgida ja kinnitada õpilase arengut ja edu, parandada õpitulemusi ja lõpptulemusena muuta kooli efektiivsemaks.

Toimiv **koostöö kooli ja kodu** vahel eeldab, et:

- see on mõlemale osapoolle ühtaegu kohustav;
- see on dialoogipartnerist hooliv;
- ootused ja rollid on selged;
- kool ja kodu püstitavad ülesandeid sarnaselt ja kooskõlastatult; - kool ja kodu kuulavad ja mõistavad teineteist.

Peamised **ootused koolikogukonna liikmetele** on kirjeldatud TLPK arengukavas, põhikirjas, põhikooli õppekavas ja kodukorras.

TLPK tagab õpilasele ning vanematele **teabe kättesaadavuse** õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes e-päevik Stuudiumi, klassi lapsevanemate koosolekute, individuaalsete kohtumiste (sh arenguvestluste), kooli kodulehe ja meililistide kaudu. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele õpetaja või klassijuhataja poolt teatavaks õppeaasta või trimestri alguses.

Konkreetne suhtlusmeetod lepatakse kokku kooli ja lapsevanema vahel õpilase kooli vastuvõtmisel ja vastavalt vajadusele (nt iga kooliaasta alguses).

Lapsevanemate kaasamine ja teavitamine toimub järgmiste tegevuste kaudu:

- kooli õppekorralduse tutvustamine avatud koolipäevadel;
- perevestlused – tutvumine ja vestlemine perekonnaga sh kasvatuspõhimõtete ja ootuste väljaselgitamine;
- hariduslepingu sõlmimisel TLPK alusdokumentide ja põhikooli kodukorra tutvustamine;
- info edastamine klassi meililisti, Stuudiumi, direktori kirja või kodulehe kaudu;
- õpetajatega kohtumine arenguvestlustel ja klassi koosolekutel;
- lapsevanemate kaasamine ürituste korraldamisse ja läbiviimisse;
- lapsevanemate ettepanekute ja abi kasutamine;
- juhtkonnaga kohtumine kooli üldkoosolekul;
- lapsevanemate esindajate töö kooli nõukogus ja vanematekogus; - lapsevanemate tänamine TLPK tegevuse toetamise eest.

8.2. Õpilaste nõustamine, tunnustamine ja positiivse käitumise toetamine

Klassijuhatajad ja aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral **kohandavad õpet** vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitatakse välja õpilase **individuaalsed õpivajadused**, valitakse sobivad õppemeetodid ning pakutakse õpilasele tuge vastavalt kooli tugimeetmetele.

Õpilasel, kellel tekib **mahajäämus** eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, on võimalik osaleda konsultatsioonitundides. Konsultatsiooniajad lepitakse õpetaja ja õpilase vahel individuaalselt kokku.

Kool **nõustab vajaduse korral õpilase vanemat** õpilase arengu toetamises ja koduste õppetegevuste täitmises, samuti vahendab infot erinevate kooliväliste tugiteenuste kohta (õppenõustamine, perenõustamine, karjäärinõustamine jne).

Koolis lähtutakse **positiivse käitumise toetamise põhimõtetest**.

Õpilaste tunnustamine on kirjeldatud dokumendis „TLPK õpilaste tunnustamise kord”.

Õpilaste toetamisel lähtub õpetaja:

- õpilase positiivsest arenguperspektiivist ja tugevustest;
- suhtlemisstiilist, mis on austav, järjekindel, kindlameelne ja rahulik; - valiku ja vastutuse andmisest oma käitumise ja tegude eest õpilasele; - tunnustamisest, mis kinnistaks õpilase head käitumist.

Õpetaja sõlmib õpilastega kokkulepped kaasates õpilased reeglite koostamisse ning jälgib nende reeglite täitmist. Õpetaja tunnustab õpilast, kes on valinud kokkulepetest kinnipidamise. Kui õpilane otsustab kokkulepitud reegleid teadlikult eirata, järgnevad tagajärjed (olenevalt olukorrast meeldetuletus, vestlus õpetaja ja direktoriga või tugispetsialistiga, kontakteerumine vanematega) ja sõlmitakse uued kokkulepped.

8.3. Kooli tugistruktuur

Kooli tugispetsialistideks, kes toetavad nii lapsi, vanemaid kui ka töötajaid, on **eripedagoog, logopeed, psühholoog ja sotsiaalpedagoog**.

Kooli **kaplani** peamiseks eesmärgiks on kooli ja lasteaia kui tervikliku kogukonna vaimulik teenimine. Töö jaguneb üldiseks teenimiseks ning tööks erinevate sihtgruppidega, kelleks on lapsed, vanemad ja töötajad. Kaplan korraldab kooli ja lasteaia liturgilist teenimist ning jagab hingehoidlikku abi.

Direktor määrab **haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (HEVKO)**, kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist. Haridusliku erivajadusega õpilase

õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks.

Direktor määrab ka **individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmise eest vastutava isiku**.

9. Haridusliku erivajadusega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

TLPK lähtub õppe korraldamisel **kaasava hariduse** põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide ja teiste lapsevanemate koostöös.

Kooli tugisüsteem hõlmab nii käitumis- ja suhtlemisraskustega, õpiraskustega kui ka andekatele õpilastele osutatavat abi. Tuge vajavate õpilaste õppe korraldamisse kaasatakse igas astmes õpilase vanem(ad). Õpilase toetamiseks saab kool vanema nõusolekul rakendada üldist tuge, tõhustatud tuge või erituge. Kooli tugisüsteem on kirjeldatud dokumendis „Tartu Luterliku Peetri Kooli õpilaste arengu ja õppe toetamise kord”.

Üldist tuge pakutakse õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel. Õpilase toetamiseks pakutakse vajadusel:

- õpetajapoolset individuaalset lisajuhendamist;
- tugispetsialistide teenust;
- õpiabi individuaalselt või rühmas (sellele eelneb pedagoogilis-psühholoogiline hindamine);
- individuaalset õppekava.

Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib tavaõppes rakendada **koolivälise nõustamismeeskonna** soovitusel tõhustatud tuge või erituge. Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega õpilasena.

Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu tervises seisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:

- pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;
- pidevat tugispetsialistide teenust ja osaaajaga õpet individuaalselt või rühmas; - pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal; - õpet eriklassis.

Erituge rakendatakse õpilasele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti- või meelega puudest või liitpuudest vajab:

- puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat, -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga;
- osajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.

Erituge vajava õpilase õpetamisel tavaklassis arvestab kool koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.

Koolivälise nõustamismeeskonna soovitus kohaselt ja vanema kirjalikul nõusolekul rakendab kool lihtsustatud õpet, hooldus- ja toimetulekuõpet (vt täpsemalt õppekava üldosa lisad nr 14-16), terviseseisundist tulenevat koduõpet, koolikohustuslikule õpilasele mittetatsionaarset õpet, vähendab ja asendab riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemusi ühes või mitmes aines või vabastab õpilase kohustusliku õppeaine õppimisest.

Õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks võib lisaks tavaklassidele moodustada ka **õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse**. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud, lähtuvalt haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija, koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitustest. Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor.

Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või **kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas**. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, koostatakse õpilasele individuaalne õppekava. Kui individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel.

Andekad õpilased saavad ettevalmistuse aineolümpiaadidel ja võistlustel osalemiseks, neile koostatakse vajadusel individuaalsed õppekavad ja tagatakse täiendav juhendamine aineõpetajate poolt.

Tuge vajavate õpilaste väljaselgitamine toimub igapäevase õppetöö, pedagoogilispsühholoogilise hindamise, lisateabe koondamise ja konsultatsioonide kaudu ning lapsevanema(te), õpetajate ja kooli tugispetsialistide koostöös. Vajadusel kaasatakse spetsialiste väljastpoolt kooli.

Haridusliku erivajadusega õpilase **vastuvõtt kooli** otsustatakse juhtumipõhiselt ning kooli ressurssidest lähtuvalt.

10. Karjäärinõustamise koordineerimine.

Karjäär on inimese elukestev haridus- ja tööalane areng kõigi tema elu rollide omavahelises kooskõlas.

Karjääriteemade käsitlemine toimub 1.–9. klassini.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” toel taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Õpilast suunatakse:

- teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning haridustee jätkamisega seotud karjääriplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- arendama oskust seada endale eesmärged ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine toimub kahel tasandil:

- **I tasand** – ainetunnid, ülekoolilised üritused, õppekäigud;
- **II tasand** – karjäärialane info vahendamine ja karjäärinõustamine III kooliastmele (koostöös klassijuhataja ja Eesti Töötukassaga).

Karjäärinõustamise kaudu aidatakse õpilasel saada tuge, kui õpilane vajab abi või nõu:

- suuna või valikainete valikul;
- oma tuleviku ja karjääri planeerimisel;
- kui õpilane kahtleb oma valitud suuna sobivuses;
- oma õpingute ühildamisel töö või õppekavavälise tegevusega;
- statsionaarsest õppest mittestatsionaarsesse ülemineku kohta või kooli lõpetamiseks eksternina;
- õppekavavälise tegevuse või õppimise otsimise kohta;
- eneseanalüüsi koostamisel;
- vestlusteks valmistumisel või gümnaasiumisse astumiseks.

Karjäärinõustamise hulka kuulub ka karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine ning õppeasutuste veebilehtede tutvustamine, kus on võimalik jätkata õpinguid peale põhikooli või gümnaasiumi või kus saab õppida õppekavaväliselt.

11. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

TLPK arengu seisukohalt oluliste otsuste tegemisse on kaasatud kooli pidaja MTÜ TLPK liikmed, TLPK nõukogu ning lasteaias, kooli ja huvikooli personal. **Neid, keda otsused puudutavad, kaasatakse nende tegemise protsessi** – sh ka teabe jagamisega asutuse infokanalites Stuudiumis ja/või meililistide ning arenguveestluste ja koosolekute kaudu.

Arengu- ja koostöövestlused peetakse töötajatega üks või kaks korda õppeaastas ning nende käigus kogutud andmed on aluseks sisehindamisele ja edasiste tegevuste kavandamisele.

Õpetajate igapäevane koostöö väljendub õppetöö läbiviimise ühises planeerimises ja hindamises, kasutatakse koostöist õppimist ja õpetamist (sh õpetajate koostöötundi).

Õpetajate koostööaeg ja sisekoolitused on fikseeritud aastaplaanis ja kajastuvad Stuudiumi kalendris.

12. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

TLPK põhikooli õppekava uuendamine ja täiendamine on pidev protsess, milles osalevad kõik õppe- ja kasvatustöö alal töötavad isikud ning juhtorganite liikmed. TLPK põhikooli õppekava uuendamise ettepanekuid võivad teha kõik koolikogukonna liikmed hiljemalt õppetöö lõpuks (mai-juuni). Õppeaasta lõpuks (augustis) vaadatakse läbi kõik õppeaasta jooksul ja lõpus tehtud muudatusettepanekud. Parandused ja täiendused tehakse õppekavas uue õppeaasta alguseks (1. septembriks). Õppekava uuendamisel arvestatakse aegsasti ka seadusandlike muudatustega. **TLPK põhikooli õppekava muudatused kooskõlastatakse seaduses ettenähtud korras õppenõukogu, TLPK nõukogu ja õpilasesindusega. Õppekava muudatused kinnitab kooli pidaja üldkoosolek.**